

ความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน

THE SUCCESS OF DIABETIC'S SCHOOL

อภิณูรักษ์ สมองดี¹, ศักดิ์ชาย เพ็ชรตรา²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการโดยการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 36 คน ทำการศึกษาในช่วงเดือน มกราคม-พฤษภาคม 2559 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแนวทางการสนทนากลุ่มและแนวการสัมภาษณ์เชิงลึกการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบและการวิเคราะห์แบบอุปนัยจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้มดังนี้ผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องมีความสนใจและยินยอมเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกคน และเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทุกครั้ง ตลอดจนมีงบประมาณในการสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเพียงพอและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและคณะวิทยากรต้องมีความพร้อมและความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมกลุ่มโรคเบาหวานทำให้ผู้ป่วยสนใจและเข้าใจสนุกในการเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้รวมทั้งผู้รับผิดชอบโครงการมีการประสานงานที่ดีในการติดต่อวิทยากรและการประสานงานต่างๆการสรรหาบุคคลต้นแบบโรคเบาหวานและมินิวัดกรรมเพื่อเกิดทักษะในกลุ่มเป้าหมาย มาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

คำสำคัญ : โรคเบาหวานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ความสำเร็จโรงเรียนผู้ป่วยเบาหวาน

1) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2) อาจารย์ประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Abstract

The objective of this qualitative retrospective study was to study factors affecting the success of diabetic school in Kut Tum Health Promoting Hospital, Kut Tum Sub-District, Muang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province. The key informants with purposive selection were 36 persons of key stakeholders from January to May, 2016. The research tools were focused group and in-depth interview guidelines an observation form and field notes were created by researcher which verified 3 experts and with triangulation. Data was analyzed using component analysis and analytic induction.

The results showed that the factors affecting success of diabetic's school in Kut Tum Health Promoting Hospital i.e. 1) Diabetics have to be interested and participated in learning group. 2) They must constantly join the group learning all the time. 3) They should have adequately budget support for participating in group activities and learning. 4) The responsible officials and trainers must have experience and expertise in management the diabetes group. 5) They should have good coordination with trainers, diabetes model and other coordinators. 6) The creation of incentives innovation and role model should be available.

Keyword : Diabetics, health promoting hospital, success, diabetic school

บทนำ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาด้านสุขภาพของทุกประเทศทั่วโลก เพราะสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มากมาย ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลต่อแบบแผนการดำเนินชีวิตของประชาชน เช่น พฤติกรรมการบริโภคอาหาร ประชาชนมีสภาพการกินดีอยู่ดีขึ้น เลือกบริโภคอาหารที่มีส่วนประกอบของไขมัน แป้ง และน้ำตาลมากขึ้น มีการใช้เครื่องทุ่นแรงในการประกอบอาชีพมากขึ้น และการออกกำลังกายลดน้อยลง ส่งผลให้ร่างกายมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นเกินมาตรฐาน การดำเนินชีวิตที่เร่งรีบก่อให้เกิดความเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ การบริโภคนุหรีและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเป็นโรคเบาหวาน [1] [2] จากการศึกษาพบว่า โรคเบาหวานมีความชุกและอุบัติการณ์ของการเกิดโรคที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วง 20 ปี

ที่ผ่านมา ปัจจุบันประมาณการผู้ป่วยโรคเบาหวานทั่วโลก มากกว่า 180 ล้านคนและ คาดว่าจะมากเป็นสองเท่า ในปี 2573 จากรายงานสาเหตุการป่วยด้วยโรคเบาหวาน พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนผู้ป่วยเบาหวาน 534,098 คน คิดเป็นอัตราป่วย 844.90 ต่อแสน ประชากร และพบว่าเบาหวานเป็นสาเหตุการตายจำนวนถึง 7,725 คน คิดเป็นอัตราตาย 12.2 ต่อแสนประชากร [3] สำหรับอัตราป่วยด้วยโรคเบาหวานของจังหวัดชัยภูมิ ในปี พ.ศ. 2550, 2551 และ 2552 เท่ากับ 1725.85 , 849.89 และ 2006.72 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ [4] จากปัญหาของกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง โดยเฉพาะโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลกุดตุ้ม ในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จากจำนวนผู้ป่วย จำนวน 150 คน ใน ปี พ.ศ. 2546 คิดเป็น 2,112 ต่อแสนประชากรจนในปัจจุบัน เพิ่มขึ้นเป็น 650 คนคิดเป็น ร้อยละ 9,155 ต่อแสนประชากร ในปี 2558[5]และการควบคุมโรคเบาหวานให้ระดับอยู่ใน เกณฑ์ปกติได้น้อยโดยประมาณ จำนวนร้อยละ 50 ซึ่งในการเพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง มาจาก การเป็นผู้ป่วยรายใหม่ในชุมชนเอง และการส่งกลับคืนผู้ป่วยจากโรงพยาบาลชัยภูมิ

การดำเนินงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จากการจัดคลินิกโรคเรื้อรัง จาก 1 ครั้ง/ เดือน จนปัจจุบัน จัดคลินิกทุกสัปดาห์ มีผู้รับบริการ ประมาณ 50-80 คน และในการนัดหมาย ดูแลผู้ป่วยต่อเนื่อง จะนัดทุก 2 เดือนในผู้ป่วยที่มีอาการปกติ ส่วนผู้ป่วยที่มีอาการผิดปกติ จะนัดทุก 1, 2 หรือ 4 สัปดาห์ ตามอาการความรุนแรงของผู้ป่วยโรคเรื้อรังในส่วนโครงการ โรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือทำให้ความรู้อันเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ที่มีอาการระดับน้ำตาลในเลือดผิดปกติกลุ่มละ 30 คน เพื่อลดอาการผิดปกติ ของผู้ป่วยโรคเรื้อรังและ ลดจำนวนผู้ป่วยโรคเรื้อรังในคลินิกโดยมี ความคาดหวังและผลลัพธ์ ของโครงการเพื่อลดจำนวนผู้ป่วยเบาหวานในคลินิกให้ผู้ป่วยโรคมีความรู้และความตระหนัก ในการปฏิบัติตนเพิ่มขึ้น ลดและชะลอภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคเบาหวาน

จากความสำเร็จดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการ ดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลกุดตุ้มอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยศึกษาข้อมูลย้อนหลังความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยเบาหวานจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม มีผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจำนวน 36 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ทำการศึกษาในช่วงเดือน มกราคม-พฤษภาคม 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแนวทางการสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) และแนวการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Guideline) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญและใช้แนวทาง SWOT ในการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึกตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วย วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) และสถานที่ในการวิจัยคือพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Component Analysis) และ การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้มอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิได้ผลการศึกษาซึ่งอธิบายไว้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. กิจกรรมของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน

ในกิจกรรมของโรงเรียนผู้ป่วยเบาหวานประกอบด้วยการให้ความรู้แบบมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการใช้บุคคลต้นแบบโรคเบาหวานร่วมกับการนำนวัตกรรมพาช้วน้อยควบคุมโรคเบาหวานมาใช้ โดยมีการวางแผนและการบริหารจัดการในการให้ความรู้ จำนวน 4 ครั้ง ห่างกัน ครั้งละ 3 สัปดาห์ เพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานได้พบทวนและเกิดความตระหนักในการดูแลตนเอง โดยในแต่ละครั้งประกอบด้วยการให้ความรู้ครั้งที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปของโรคเบาหวานและภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานการให้ความรู้ครั้งที่ 2 เรื่องอาหารและอารมณ์

ในการให้ความรู้ครั้งที่ 2 จะนำนวัตกรรมพาชวามัวยมาใช้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การให้ความรู้ครั้งที่ 3 เรื่องการออกกำลังกาย และการให้ความรู้ครั้งที่ 4 เรื่องยา สุรา บุหรี่ มีการประเมินความรู้ก่อนและหลังดำเนินการผู้ป่วยมีความรู้เพิ่มขึ้น รวมทั้ง การตรวจร่างกาย วัดความดันโลหิต ดัชนีมวลกาย รอบเอว ระดับน้ำตาลสะสมในเลือด ก่อนและหลัง ดำเนินการการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลประกอบด้วย ผู้ป่วยและญาติ จิตอาสา/อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พยาบาลวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงินจากโครงการของโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม/สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองชัยภูมิในการจัดหาอาหาร/อาหารว่างสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานแนวทาง/วิธีการประสานงานประสานงาน ผู้ป่วยและญาติ จิตอาสา พยาบาลวิชาชีพและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องวัสดุ/อุปกรณ์ เบิกจากโรงพยาบาลชัยภูมิ และผลการดำเนินงานการประเมินก่อนดำเนินการตรวจน้ำตาลสะสมในเลือด (Hb, A1c) เฉลี่ย $\bar{x} = 8.71$ ประเมินความรู้ก่อนดำเนินงานร้อยละ 70.43 ประเมินความพึงพอใจร้อยละ 81.39 และเมื่อผลการดำเนินการจัดโรงเรียนเบาหวานครบทั้ง 4 ครั้ง เสร็จแล้ว พบว่าตรวจระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (Hb, A1c) เฉลี่ย $\bar{x} = 7.6$ ประเมินความรู้หลังดำเนินงานร้อยละ 88.33 ความพึงพอใจร้อยละ 94.17 ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีระดับน้ำตาลในเลือด (Hb, A1c) ความรู้ในการปฏิบัติตนดีขึ้น มีความพึงพอใจในการเข้ากลุ่มโรงเรียนเบาหวานมากขึ้น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม

แบ่งผลการวิเคราะห์โครงการตามกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ปัจจัยที่มีผลในการคัดเลือกกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ป่วยโรคเบาหวานประกอบด้วย 1) ผู้ป่วยโรคเบาหวานสนใจและยินยอมเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกคน 2) ผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องทุกครั้ง 3) มีงบประมาณในการสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพียงพอ

กิจกรรมที่ 2 ปัจจัยที่มีผลในการจัดกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีดังนี้ 1) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและคณะวิทยากรมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมกลุ่มโรคเบาหวาน 2) การติดต่อประสานงานที่ดีในการติดต่อคณะวิทยากร 3) ผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครบทุกครั้ง

กิจกรรมที่ 3 ปัจจัยที่มีผลในการจัด กิจกรรมบุคคลต้นแบบผู้ป่วยโรคเบาหวานประกอบด้วย 1) การสรรหาบุคคลต้นแบบโรคเบาหวานด้วยความสมัครใจ 2) ผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกครั้ง

กิจกรรมที่ 4 ปัจจัยที่มีผลในการจัดนวัตกรรม “พาชำน้อยผู้ป่วยโรคเบาหวาน” ประกอบด้วย 1) นำนวัตกรรมพาชำน้อยควบคุมโรคเบาหวานมาใช้ ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม 2) มีผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกครั้ง

สรุปผลการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผู้ป่วย ผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องมีสนใจและยินยอมเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทุกคนและเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องทุกครั้ง

2. ผู้รับผิดชอบ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและคณะวิทยากรต้องมีการประสานงานและความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มโรคเบาหวานมีการประสานงานที่ดี ในการติดต่อวิทยากรและการประสานงานด้านต่าง ๆ

3. วิธีการหรือกิจกรรมต้องสร้างแรงจูงใจ คือการสรรหาคัดต้นแบบโรคเบาหวาน ด้วยความสมัครใจผู้ป่วยต้องมีความสมัครใจ ผู้ป่วยโรคเบาหวานเข้าร่วมกิจกรรมครบทุกครั้ง และการนำนวัตกรรมพาชำน้อยควบคุมโรคเบาหวานมาร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำมาใช้ ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม

4. งบประมาณ มีงบประมาณในการสนับสนุนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพียงพอ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่ผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานพบว่า ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความสนใจและยินยอมเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกคนและผู้ป่วยโรคเบาหวานต้องเข้าร่วมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทุกครั้งซึ่งในกระบวนการกลุ่ม จะทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้และเข้าใจ มีความพึงพอใจ ดีขึ้นมากกว่าการฟังอย่างเดียว สอดคล้องกับการศึกษาของ สุนันทา เปรื่องธรรมกุล (2550) [6] ชลการ ทรงศรี (2550) [7] และ อภิญารักษ์ สมองดี (2553) [8] ในการใช้กระบวนการกลุ่มการมีส่วนร่วมในการ ให้ความรู้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพผู้ป่วยโรคเบาหวานทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้และพฤติกรรมดีขึ้นควรมีงบประมาณในการสนับสนุนในการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพียงพอเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและคณะวิทยากร และ ควรสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอในการจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการทำสื่อเพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น [7] มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการ

จัดกิจกรรมกลุ่มโรคเบาหวานผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีการประสานงานที่ดีในการติดต่อวิทยากรและการประสานงานด้านต่างๆ การสรรหาบุคคลต้นแบบโรคเบาหวานด้วยความสมัครใจผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เป็นบุคคลต้นแบบต้องมีความสมัครใจมีการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเกิดทักษะในกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวาน คือการนำนวัตกรรมพาข้าวน้อยควบคุมโรคเบาหวานมาใช้ในการจัดกิจกรรมกลุ่มซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้นแสดงว่า การจัดโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้ มีความพึงพอใจ และมีความตระหนักในการดูแลตนเองเพิ่มขึ้น ส่งผลผู้ป่วยโรคเบาหวาน ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้นเพื่อลดภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน

ดังนั้นการนำการให้ความรู้แบบมีส่วนร่วม มาใช้ในขบวนการกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มทำให้ผู้ป่วยมีความรู้สนใจแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับวิทยากรและสมาชิกในกลุ่ม และการนำบุคคลต้นแบบโรคเบาหวานที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้เหมาะสม นำเสนอวิธีการต่าง ๆ ในการควบคุมอาหารรวมทั้งการนำนวัตกรรมพาข้าวน้อยควบคุมโรคเบาหวานเพื่อให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานได้เห็นตัวอย่างจริง รวมทั้งการนำไปใช้ได้จริง เพราะอาหารที่ใช้เป็นอาหารพื้นบ้านที่หาได้จากตำบลกุดดู่ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ นี้ ทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้เพิ่มขึ้นในการจัดโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวานทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีความรู้มีความพึงพอใจมีความตระหนักในการดูแลตนเองเพิ่มขึ้น ส่งผลผู้ป่วยโรคเบาหวาน ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้น ลดภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้พบข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไว้ดังนี้

1. หน่วยงาน/ทีมงาน มีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอในการส่งเสริมสุขภาพผู้ป่วยโรคเบาหวาน และจัดหาสื่ออุปกรณ์การให้ความรู้เพิ่มเติมรวมทั้งควรมีการประสานงานที่ดี
2. ในการพัฒนารูปแบบการให้ความรู้ ให้เน้นปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยโรคเบาหวานอย่างแท้จริง จะทำให้ผู้ป่วยเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ส่งผลให้การให้ความรู้ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยให้ครอบคลุมกลุ่มผู้ป่วยโรคเบาหวานทุกคนในการเข้ากลุ่มโรงเรียนผู้ป่วยโรคเบาหวาน

บรรณานุกรม

- [1] เทพ หิมะทองคำ และคณะ. (2547). **ความรู้เรื่องโรคเบาหวานฉบับสมบูรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : อักษรการพิมพ์.
- [2] สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2552). **แนวทางการปฏิบัติงานป้องกัน และควบคุมโรคไม่ติดต่อ สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข**. นนทบุรี: โรงพิมพ์สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- [3] สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2551). **สถิติสาธารณสุข พ.ศ. 2551**. นนทบุรี: สำนักงาน.
- [4] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ. (2553). **รายงานผู้ป่วยโรคเบาหวานของจังหวัดชัยภูมิ.ชัยภูมิ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชัยภูมิ**. (เอกสารอัดสำเนา).
- [5] โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลุดด้อม. (2558). **รายงานผู้ป่วยเบาหวานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลลุดด้อม ปี 2558 : สถานีอนามัยลุดด้อม**. (เอกสารอัดสำเนา).
- [6] สุนันทา เปื้องธรรมกุล.(2550). **การพัฒนารูปแบบการให้ความรู้เพื่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 โรงพยาบาลทุ่งฝนส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน ศูนย์สุขภาพชุมชนวังสะพุง จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- [7] ชลการ ทรงศรี. (2550). **การพัฒนารูปแบบการให้ความรู้เพื่อการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 โรงพยาบาลทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒน. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- [8] อภิญารักษ์ สมองดี. (2553). **การพัฒนาริการสุขภาพผู้ป่วยโรคเบาหวานของสถานีอนามัยลุดด้อมตำบลลุดด้อม อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ**. รายงานการศึกษาระดับปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.